

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z protestu wyborczego M. S.

przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego,

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 czerwca 2014 r.,

postanawia:

wyrazić opinię, że zarzuty protestu są zasadne, lecz stwierdzone naruszenie przepisów kodeksu wyborczego nie miało wpływu na wynik wyborów.

UZASADNIENIE

W dniu 1 czerwca 2014 r. M. S. złożył w protest przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej odbytych w dniu 25 maja 2014 r. Zarzucił naruszenie kodeksu wyborczego oraz uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarządzonych na dzień 25 maja 2014 r.,

przepisów prawa wyborczego i niedopełnienie obowiązków funkcjonariusza publicznego „przez działających wspólnie i w porozumieniu członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] i członków innych obwodowych komisji wyborczych, zlokalizowanych na terenie RP oraz przez członków Rejonowej Komisji Wyborczej przy ul. R. w W. i członków innych rejonowych komisji wyborczych zlokalizowanych na terenie RP i/lub osób działających w ich imieniu lub na ich zlecenie, to jest wszystkich tych osób, które dokonywały czynności związanych z procesem wyborczym przez podżeganie do naruszenia przepisów prawa wyborczego”. Przedstawił, że członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] opuścili lokal wyborczy przed wywieszeniem komunikatu - kopii protokołu głosowania - zawierającego wyniki głosowania w obwodzie i ze wszystkimi dokumentami wyborczymi udali się do rejonowej komisji wyborczej zlokalizowanej pobliskim budynku Urzędu Dzielnicy [...] i przekazali je właściwemu wójtowi w depozyt.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wyraził opinię, że wniesiony protest powinien być pozostawiony bez dalszego biegu, gdyż nie spełnia wymagań co do przedmiotu protestu określonego w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego; nie dotyczy ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyboru określonej osoby. Jednocześnie podniósł, że wskazane w proteście postępowanie członków Obwodowej Komisji Wyborczej Nr [...] naruszało wprawdzie wiążące komisje obwodowe wytyczne, jednak naruszenie to nie miało wpływu na wynik wyborów. Odnosząc się do zarzutu podobnych naruszeń przez inne obwodowe komisje wyborcze, stwierdził, że wnoszący protest nie wskazał konkretnie takich komisji, więc stwierdzenie naruszenia wytycznych w innych obwodowych komisjach wyborczych nie jest możliwe.

Prokurator Generalny wyraził pogląd, że protest wyborcy jest bezzasadny. W jego ocenie, przy ustalaniu wyników wyborów, których dotyczył, doszło do naruszenia przepisów kodeksu wyborczego, lecz nie były to naruszenia prawa wyborczego rzutujące na wynik wyborów w rozumieniu art. 82 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego. Zauważył, że składający protest wyborczy, opisując w sposób szczegółowy działania podejmowane przez przewodniczącego i członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...], nie wskazał takich zachowań, które miałyby wpływ na wynik głosowania w obwodzie oraz nie przedstawił okoliczności i

dowodów świadczących o zaistnieniu nieprawidłowości mających wpływ na wynik wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W W. nie powołano Rejonowej Komisji Wyborczej, a jej funkcję na obszarze między innymi miasta W. pełniła Okręgowa Komisja Wyborcza w W. I. Z treści protestu można zatem wnosić, że jego zarzuty dotyczą Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] i rejonowego punktu odbioru protokołów oraz punktu przyjmującego - z upoważnienia Prezydenta W. - dokumenty wyborcze w depozyt.

Na podstawie faktów potwierdzonych w postępowaniu wyjaśniającym przeprowadzonym przez Państwową Komisję Wyborczą Sąd Najwyższy ustalił, że członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej Nr [...] opuścili lokal wyborczy wraz z dokumentami wyborczymi, bez uprzedniego podania do publicznej wiadomości – przez wywieszenie kopii protokołu – ustalonych wyników głosowania w obwodzie. Z wyjaśnień Obwodowej Komisji Wyborczej Nr [...], nadesłanych do Państwowej Komisji Wyborczej, wynika, że po sporządzeniu projektu protokołu głosowania w obwodzie, czyli wstępnym ustaleniu wyników głosowania i odręcznym sporządzeniu projektu protokołu, Komisja ta, o godz. 23.15, w pełnym składzie udała się do rejonowego punktu odbioru protokołów, w którym dane z projektu protokołu zostały wprowadzone do systemu informatycznego. Wydrukowany tam protokół członkowie Komisji podpisali, po czym wrócili do swojej siedziby i opublikowali przez wywieszenie w widocznym miejscu. Karty z przeprowadzonego głosowania Przewodniczący Komisji przewiózł samochodem do punktu odbioru kart, a wszystkie pozostałe materiały wyborcze komisja zdała po sporządzeniu i podpisaniu protokołu głosowania.

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, że wskazane w proteście wyborczym M. S. fakty zostały wykazane, a opisane w nim postępowanie członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] było oczywiście nieprawidłowe. Opuszczenie siedziby komisji przez jej członków bez podania do publicznej wiadomości ustalonych przez komisję na podstawie zsumowania oddanych głosów wyników wyborów w obwodzie, a upublicznienie tych wyników dopiero po zweryfikowaniu wyliczenia

przez system informatyczny, stanowi naruszenie art. 77 w związku z art. 185 pkt 3 i art. 336 Kodeksu wyborczego oraz w związku z pkt. 58 wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarządzonych na dzień 25 maja 2014 r., stanowiących załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 lutego 2014 r. (M. P. z 2014 r. poz. 207). To zaś, że Przewodniczący Komisji, której bezpośrednio dotyczy protest, nie czekając na sprawdzenie wyników głosowania, przekazał dokumenty wyborcze przy okazji informatycznego korygowania protokołu głosowania, stanowiło naruszenie art. 79 § 1 w związku z art. 336 Kodeksu wyborczego w związku z pkt 58 wytycznych.

Popęlnienia stwierdzonych uchybień nie usprawiedliwia chęć przyśpieszenia przez członków Komisji zakończenia procesu wyborczego w obwodzie i uniknięcia korygowania wyników po ewentualnym wykryciu przez system informatyczny błędów i ostrzeżeń. Uwzględniając jednak, że przedmiotem zarzutu protestu wyborczego może być dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom albo naruszenie przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mające wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego), należało stwierdzić, że wskazane uchybienia są czynami naruszającymi przepisy kodeksu wyborczego, które nie miały wpływu na wynik głosowania.

Ustalenie wyników głosowania w obwodzie odzwierciedla się w danych dotyczących liczby osób uprawnionych do głosowania, liczby wyborców, którym wydano karty do głosowania, liczby głosów ważnych i nieważnych oddanych na poszczególnych kandydatów albo na poszczególne listy kandydatów i każdego kandydata z tych list i następuje przed sporządzeniem protokołu głosowania (art. 75 § 2 w związku z art. 70 § 2 Kodeksu wyborczego). Proces ustalenia wyników głosowania w obwodzie kończy się sporządzeniem protokołu, podpisaniem go przez wszystkich członków komisji obecnych przy jego sporządzaniu i opieczątowaniem pieczęcią komisji. Do protokołu mogą wnieść uwagi, z wymienieniem konkretnych zarzutów, mężowie zaufania i członkowie komisji (art. 75 § 5 i 6 Kodeksu wyborczego). W czasie określonym w art. 349 Kodeksu

wyborczego następuje publikacja ustalonych wyników głosowania (art. 77 Kodeksu wyborczego), przekazanie protokołu pełnomocnikowi wyznaczonemu przez właściwą komisję wyborczą wyższego stopnia (art. 76 § 1 Kodeksu wyborczego) i sprawdzenie poprawności ustalenia wyników głosowania pod względem zgodności arytmetycznej. Komisja zobowiązana jest upublicznić skorygowane wyniki głosowania w sposób określony w art. 77 Kodeksu wyborczego.

Stwierdzenie naruszenia art. 77 w związku z art. 185 pkt 3 i art. 79 § 1 Kodeksu wyborczego przez członków obwodowej komisji wyborczej, którzy opublikowali dane dotyczące ustalenia wyników wyborów dopiero po sprawdzeniu wyliczeń, nie podważa wyników wyborów w obwodzie. Wnoszący protest nie przytoczył zresztą okoliczności – innych poza ustalonymi – które wskazywałyby na zachowania członków komisji prowadzące lub mogące prowadzić do ustalenia wyników wyborów w Obwodzie Nr [...] innych niż rzeczywiste, a tylko podnosił, że sposób ogłoszenia wyniku wyborów podważył jego, jako wyborcy, zaufanie do przebiegu procesu wyborczego, który stwarzał możliwość manipulacji i fałszerstw. Skarżący nie wskazał na spełnienie się tych podejrzeń, a protokół zawierający dane wymienione w art. 75 § 2 i 70 § 2 Kodeksu wyborczego został sporządzony bez uwag któregośkolwiek członka Komisji i męża zaufania.

Uzasadnia to opinię, że zarzuty protestu wyborczego są zasadne, jednak stwierdzone naruszenie przepisów kodeksu wyborczego nie miało wpływu na wynik wyborów (art. 242 § 2 w związku z art. 336 Kodeksu wyborczego).